

GIS-samarbeid i Valdres

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep

N-0030 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.:
LEIKAR -15/86 -2

Arkiv:
L30

Dato:
19.05.2015

Høringsmerknad fra matrikkelgruppa i de seks Valdreskommunene – forslag til endringer i matrikkelforskriften

Kommunene i Valdres har samarbeidet om GIS-løsning i 10 år og har aktive faggrupper på matrikkel, og ulike FKB-tema. Matrikkelgruppa gir med denne felles høringsmerknad til forslag til endringer i matrikkelforskriften.

Innledningsvis er kommentaren at mye er helt greit, mye er redaksjonelt og formalisering av praksis som har satt seg (inkl. føring av og informasjon om tilpasningslinjer i jordskiftesaker). Samtidig er det et dilemma at høringsinstansene bruker krefter på «de små endringene» parallelt med at departementet initierer endringer som i sum svekker kvaliteten på matrikkelen og det offentlige kartverket. Endringene som fremmes – gjennom andre grep en justeringer av matrikkelforskriften - målbærer liten tillit til kommunene som garantist for kvalitet i forvaltningen og kontinuitet i oppdatering av felles kartgrunnlag. Verdien av at søknader fremmes, «løyver» fattes og arkivers og kan brukes som korrektiv når «skeive» prosjekt ender i retten, blir ikke synlig før det er for seint. Matrikkelgruppa i Valdres ser med bekymring på følgene dersom f.eks endringene i byggesaksforskriften realiseres slik de er fremma og om oppmålingsforretninger igjen skulle bli lansert som tjenesteproduksjon, jf statssekretærens innledningsforedrag på Geomatikkdagene 2015.

Matrikkelgruppa refererer i liten grad endringsforslag vi er enige i.

§ 20 Supplerende regler om klage.

Det har vært vanskelig for publikum å forstå at klagefrist på en oppmålingsforretning ikke «løper» før resultatet er ført i matrikkel – i et system som til nå vanskelig kan «tilbakekalles eller rettes» uten en betydelig prosess. Vi er enige i at resultatet av en oppmålingsforretning best anskueliggjøres når den er vist i matrikkelen – og slik blir sett i sin komplekse sammenheng. Det er positivt om departementet tar grep for å innføre en «foreløpig matrikkelføring» så lenge høringsfristen gjelder. Dette kan f.eks realiseres ved en merknad på matrikkelenheten/i matrikkelen om at «klagefrist løper», tilsvarende f.eks «jordskifte krevd». Dette vil samtidig kunne tjene som tinglysingsperre (eller i det minste varselampe til tinglysingen), hindre tinglysning på påklagede forretninger og sikre at tiltak ikke «uten ansvar» blir satt i verk før klagefristen er ute. Matrikkelsystemet bør endres (teknisk og juridisk) slik at påklagede matrikkelføringer må kunne angres/slettes i matrikkelen til eventuell klage er avklart. Forretninger som

ikke påklages bør få merknaden «under høring» sletta ved fristens utløp (tilsvarende at «jordskifte krevd» fjernes ved føring av avslutta jordskiftesak).

§ 25 (Gjelder forlenging av MUF-fristen fra 2 til 3 år)

Matrikkelgruppa er forundra over at departementet tilsynelatende legger til grunn en lovforståelse der grensene for en MUF ikke er endelig fastsatt ved matrikulering. *KMD skriver: «Dette er særlig aktuelt når det er formålstjenlig og tilsiktet at grensene først blir nøyaktig fastsatt når området er ferdig opparbeidet med veger og annen infrastruktur. Departementet foreslår en øvre frist på tre år i slike saker».* Slik departementet i sine rundskriv og kurs tidligere har presisert vilkårene for å nytte MUF, er det et definitivt krav at grensene er nøyaktig kjent i delingstillatelsen, ved godkjent reguleringsplan eller at berørte grenser allerede er oppmålt. **Det er grensemerkingen som utsettes ved en MUF – ikke fastsettingen av grensa.** Innfører departementet med dette en ny lovtolkning og ikke bare en utsatt ferdigstillingsfrist må det redegjøres nærmere for. Skal KMDs formulering legges til grunn er en utvida frist til 3 år enda mer alvorlig; tiltak til mange millioner/milliarder kan stå ferdig uten at grensa er «nøyaktig fastsatt» og uten at en er sikker på at tiltaket er innenfor delevedtakets hjemmel. Dette bør en ikke risikere. 2 år (og i de fleste saker mye kortere tid) må normalt holde. Ved usikkerhet om faktisk grense, bør merking heller framskyndes og gjennomføres to ganger, enn å bidra til usikkerhet i 3 år. At det er store prosjekt som strekker seg over flere år bør ikke være til hinder for å avslutte oppmålingsforretningen med matrikkelbrev i rimelig tid. Eventuelle endringsbehov «over tid», må uansett behandles som en endring, med etterfølgende ny oppmålingsforretning. Dette er ikke byråkrati men konfliktforebyggende forvaltningspraksis. En forlenga frist øker også faren for at matrikkelenheter blir tomme panteobjekt pga optimistiske prospekt og etter hvert vanskelig kan utvikles pga «byrdene» pant og hefte utgjør.

§ 30 (gjelder muligheten for tinglysning av festeavtaler o.a. for bygg inntil 15m2 uten krav om oppretting av matrikkelenhet, dvs øke fra 8-15m2)

Matrikkelgruppa i Valdres støtter ikke forslaget om at bygg på inntil 15m2 skal kunne «etableres» gjennom festeavtaler på tjenende eiendom framfor særskilt matrikkelenhet. For tiltakshaver kan endringen virke tjenlig, ubyråkratisk og rimelig, men over tid vil ordningen utgjøre en byrde for begge parter og for øvrig arealforvaltning. Med eget matrikkelnummer kan pant, hefte og avtaler avgrenses fysisk og juridisk, det er ryddig for partene, det forbygger krav om medunderskrifter når grunneier skal utvikle sin resteiendom og sikrer tydelighet i arealformål. Eget matrikkelnummer tydeliggjør rettighetshaver, naboforhold (hvem som skal varsles), avgrenser verdiforringelse o.a. Tinglyste avtaler sprer seg «av natur» til hele den tjenende eiendommen og er udelt negativt for vertsenheten.

§ 38, presisering i p c

Endringen i § 38 skal sikre at «... eventuelle avvik fra tillatelsen etter plan- og bygningsloven eller annet grunnlag for utsetting av nye grenser skal protokolleres, likedan at rekvirenten har godkjent avviket.» Matrikkelgruppa i Valdres finner dette rimelig, men samtidig ufullstendig og villedende. Det er sjelden tvil om at rekvirenten godkjenner avvik – som regler er det rekvirenten som ønsker avvik – gjerne ut over delingstillatelsen og slik «presser grenser». Det er her helt vesentlig at landmåleren forstår god landmålerskikk og god forvaltningsskikk. Nye tomter skal etableres i samsvar med delevedtaket – ikke som en funksjon av partspåstander og endringsforslag under forretningen. Like viktig som at eventuelle avvik protokolleres er at landmåler også protokollerer at partene ikke kan innrette seg etter avviket før (eventuelt) nødvendig endringsvedtak etter Pbl er fatta. (Ubetydelige avvik knytta til kartnøyaktighet og justeringer innenfor delvedtakets begrensninger er sjølv sagt kurante.)

§ 54 nytt tredje ledd – (Adressetilleggsnavn)

Utvalget hevder at adressedilleggssnavn, grendelag mv., vil kunne bedre hensynet til navnevernet og gjøre det lettere å finne fram til en adresse.

Matrikkelgruppa i Valdres vil anmode om at departementet i sterkere grad enn nå bidrar til at det bare finnes **en** offisiell adresse – som alle instanser og etater er pålagt å bruke. Folkeregister, posten, nødetatene, taxi-næringen, forhandlere av GPS-systemer med adressevisning o.a må bli pålagt å bruke den **samme** offisielle adressa i sine registre – ikke operere med andre lokaliseringsnavn, eller sjøl velge å ta med/ikke ta med eventuelle adressedilleggssnavn osv. Vi er i tvil om adressedilleggssnavn er tjenlig uten i spesielle tilfeller der det oppleves som viktig for adresseeier. Vi forutsetter at den varslede endringen i Lov om stadnavn snart blir vedtatt, slik at grunneier i større grad har eierskap til hvordan et eventuelt adressedilleggssnavn skal skrives. Inntil en klarere og helt påkrevd styring av tilbydere av adresser er etablert, bør ikke økt bruk av adressedilleggssnavn stimuleres ytterligere.

Matrikkelførere/landmålere i GIS-samarbeidet i Valdres

Siv Byfuglien, Etnedal kommune
Arne Nysveen, Øystre Slidre kommune
Kari Birgit Lien, Vang kommune
Lars Brestad, Vestre Slidre kommune
Lisbet Berg, Nord-Aurdal kommune
Bjørn Gustavsen, Sør-Aurdal kommune